

Zpráva o šetření

ve věci podání Ing. F K

A

Obsah podnětu adresovaného veřejnému ochránci práv

Dne 30. září 2003 se na veřejného ochránce práv obrátil Ing. F K , bytem , ve věci nespokojenosti s postupem tří správních úřadů, a to konkrétně Ministerstva Zemědělství - Pozemkového úřadu v Břeclavi, Katastrálního úřadu v Břeclavi (dnes označeného jako Katastrální úřad pro Jihomoravský kraj se sídlem v Brně, katastrální pracoviště Břeclav) a Městského úřadu Břeclav, odbor životního prostředí. Podstatou jeho stížnosti bylo jednání dotčených úřadů, v důsledku kterého došlo, dle jeho názoru, k legalizaci znehodnocení pozemků bývalého pozemkového katastru p.č. p.č. a p.č. , to vše v k.ú. , investorem stavby umělé vodní nádrže V B , bez toho, aniž by s ním byla uzavřena dohoda o majetkověprávním vypořádání k pozemkům, které byly výstavbou předmětné vodní nádrže dotčeny.

Pro ujasnění některých potřebných souvislostí jsem dne 30. ledna 2003 vstoupil formou odeslaných výzev podle § 15 odst. 2 a § 16 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, ve styk s dotčenými správními úřady, abych mohl věc lépe posoudit z objektivního hlediska. Na základě dalších telefonicky či osobně pokládaných dotazů stěžovatele jsem se dne 23. dubna 2004 rozhodl postupem dle § 14 zákona o veřejném ochránci práv zahájit šetření, a to konkrétně proti dvěma z dotčených státních úřadů - Katastrálnímu úřadu pro Jihomoravský kraj se sídlem v Brně, katastrální pracoviště Břeclav, a Městskému úřadu Břeclav, odbor životního prostředí. Jeho cílem je objasnění některých skutečností, které se udály v průběhu stěžovatelovy snahy získat potřebné informace o změně způsobu evidování pozemku bývalého pozemkového katastru p.č. včetně provedené změny druhu pozemku u nově vytvořených pozemků katastru nemovitostí p.č. a p.č. , jakož i o průběhu řízení o kolaudaci stavby vodní nádrže Z P 3. stavba.

Z hlediska vnitřní struktury této zprávy je postupováno tak, že pod body B, C, D rozebírám postup jednotlivých dotčených správních úřadů, přičemž současně vytýkám a poukazuji na konkrétní nesrovnalosti a nedostatky. V části E zprávy je obsažen předmět a cíl mého šetření a dále pak žádost o poskytnutí odpovídajícího vysvětlení vztahujícího se ke sporným či nevyjasněným skutečnostem daného případu.

B

Postup bývalého Katastrálního úřadu v Břeclavi

Ve věci postupu Katastrálního úřadu v Břeclavi při provádění zápisu geometrického plánu na zaměření vodní nádrže č. _____ ze dne 26. února 1996 a při té příležitosti rozdělení pozemku PK č. _____ na tři nové pozemky, což se vše událo bez předchozího uvědomění Ing. K _____, bylo jak z dokladů předložených jím samotným, tak i ředitelem Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj se sídlem v Brně, katastrální pracoviště Břeclav, Ing. P _____ M _____, dne 5. března 2004, zjištěno následující.

Hned na úvod je třeba předeslat, že provedením geometrického plánu č. 1391-047/96 v roce 2000 nedošlo ze strany Katastrálního úřadu v Břeclavi k zápisu nezkolaudované vodní nádrže V _____ B _____ do katastru nemovitostí, jak se mylně stěžovatel domnívá. Zmíněný geometrický plán využil pozemkový úřad ve smyslu § 58 prováděcí vyhlášky č. 190/1996 Sb., kterou se provádí zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, a zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), jako podklad pro zápis obvodu jednoduché pozemkové úpravy do souboru geodetických informací katastru nemovitostí. Obecně totiž dle zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), platí, že se stavby vodních děl, tj. přehrad, vodních nádrží, hrází, jezů atd. v katastru nemovitostí, resp. v souboru popisných informací katastru neevidují. V souboru geodetických informací se vyznačují pouze příslušnou značkou.

V daném případě tedy nedošlo k neplatnému zápisu dosud nezkolaudované vodní nádrže do katastru nemovitostí. V katastru nemovitostí je totiž možné evidovat pouze některé nemovitosti (viz § 2 katastrálního zákona). Vodní díla mezi ně (prozatím) nepatří. Vybraná vodní díla budou podléhat evidenci v katastru nemovitostí od 1. ledna 2005, kdy nabude účinnosti ustanovení § 20 zákona č. 254/2001 Sb., vodní zákon.

V souvislosti s realizací zmíněného geometrického plánu se mi dále podařilo zjistit, že důvodem pro jeho provedení byla skutečnost, že se pozemkovému úřadu, který v dané lokalitě připravoval realizaci jednoduché pozemkové úpravy, podařilo zjistit, že si investor stavby vodní nádrže (Oblastní státní meliorační správa) nechal v roce 1996 vyhotovit plán na její zaměření. Z důvodu hospodárnosti řízení týkajícího se provedení jednoduché pozemkové úpravy přistoupil pozemkový úřad k tomu, že využil existence daného geometrického plánu, který byl již předtím jinou organizační složkou státu zafinancován k tomu, že na podkladě něj nechal do katastru nemovitostí zobrazit obvod navrhované jednoduché pozemkové úpravy.

Daný geometrický plán, který je možné označit za plán velkého rozsahu, byl při této příležitosti do katastru nemovitostí zapsán pouze z části, přičemž se stal podkladem pro provedení změn v souboru popisných a geodetických informací katastru. Změny se týkaly toho, že část pozemku vedeného do té doby ve zjednodušené evidenci-původ pozemkový katastr p.č. _____ výměře 3 721 m² byla převedena do katastru nemovitostí jako pozemek p.č. _____ o výměře 2 654 m² s označením druhu pozemku vodní plocha, způsob využití vodní nádrž umělá. Další část pozemku PK p.č. _____ o výměře 444 m² byla převedena do katastru nemovitostí jako pozemek p.č. _____ s označením ostatní plocha, způsob využití jiná plocha. Zbýlá výměra původního pozemku PK p.č. _____ ve výši 623 m² zůstala pod původním označením evidována v operátu bývalého pozemkového katastru.

Zbývající pozemky PK p.č. [redacted] a p.č. [redacted] zůstaly i po provedeném zápisu geometrického plánu nadále evidovány v mapovém operátu pozemkového katastru.

Výše uvedený postup koresponduje s platnou právní úpravou o doplnění pozemků vedených ve zjednodušené evidenci-původ bývalý pozemkový katastr do katastru nemovitostí dle § 84 vyhlášky č. 190/1996 Sb.. Katastrální úřad zanesl nově vytvořené pozemky katastru nemovitostí do platné katastrální mapy (předtím bylo polohové a geometrické určení původního PK pozemku vedeno v mapových listech odděleně od platné katastrální mapy) a do souboru popisných informací katastru k těmto nově vytvořeným pozemkům katastru nemovitostí doplnil údaje o parcele, které se dle platného katastrálního zákona v katastru evidují, tj. mimo jiné i údaj o druhu pozemku. Předchozí způsob evidence původního pozemku PK p.č. [redacted] totiž druh pozemku nezaznamenával, resp. ani neumožňoval zaznamenávat, když PK pozemky byly identifikovány pouze některými údaji, mimo však údaje o druhu pozemku.

Parcela vedená ve zjednodušené evidenci se stává parcelou katastru nemovitostí v podstatě třemi způsoby – obnovou katastrálního operátu novým mapováním (které se však mimo zastavěné území téměř neprovádí), vyhotovením geometrického plánu se zaměřením pozemků nebo výsledky pozemkových úprav podle § 58c vyhlášky č. 190/1996 Sb.

V daném případě vznikly pozemky katastru nemovitostí p.č. [redacted] a p.č. [redacted] v souvislosti s vyhotovením geometrického plánu se zaměřením pozemků v dané lokalitě. Lze usuzovat, že při zaznamenávání druhu těchto pozemků vycházel katastrální úřad z dokladů, které se vztahovaly k původnímu PK pozemku p.č. [redacted] a které byly na katastrálním úřadu uloženy v souvislosti s výstavbou vodní nádrže.

O doplnění nově vytvořených pozemků p.č. [redacted] a p.č. [redacted] do katastru nemovitostí a o stanovení jejich druhu měl být vlastník původního dotčeného pozemku v souladu s ustanovením § 84 odst. 2 vyhlášky č. 190/1996 Sb. vyrozuměn. V předložené korespondenci s Katastrálním úřadem v Břeclavi je uvedeno, že se tak stalo dopisem doručeným obyčejnou poštou. Takový postup koresponduje s ustanovením tehdy platného jednacího řádu katastrálního úřadu, dle kterého se běžná korespondence doručovala (a dle nyní platného prozatímního jednacího řádu katastrálního úřadu stále doručuje) obyčejnou poštou. V případě oznámení o doplnění pozemku PK do katastru nemovitostí se jednalo o běžnou korespondenci, neboť jejím obsahem nebyla adresátovi oznamována skutečnost zásadního významu jako např. rozhodnutí vydané ve správním řízení apod. Odpovídalo to konečně tomu, že v důsledku provedené změny nedošlo k žádnému omezení vlastnického práva k předmětnému pozemku. Změnilo se pouze označení původního pozemku, když mu nově v katastrální mapě odpovídaly dvě parcely katastru nemovitostí, přičemž třetí se zbytkovou výměrou zůstala nadále vedena v mapovém operátu bývalého pozemkového katastru.

V textu podání Ing. K [redacted] se objevuje informace o tom, že dopis Katastrálního úřadu v Břeclavi odeslaný obyčejnou poštou, kterým mu bylo oznamováno doplnění PK pozemku p.č. [redacted] do katastru nemovitostí, nikdy neobdržel. Jelikož jsem v žádné z předložených listin na zmínku o té skutečnosti nenarazil a jelikož se k této otázce ředitel dotčeného úřadu nevyjádřil ani na základě mé výzvy učiněné na konci ledna 2004, zaměřím se na toto zjištění v následujícím šetření. Blíže viz část D zprávy.

Hodnocení postupu bývalého Katastrálního úřadu v Břeclavi

Pokud se týče hodnocení postupu bývalého Katastrálního úřadu v Břeclavi, dnes označeného jako Katastrální úřad pro Jihomoravský kraj se sídlem v Brně, katastrální pracoviště Břeclav, pak mohu již teď shrnout, že jeho jednání, až na prozatím nevyjasněnou záležitost s doručením oznámení o doplnění PK pozemku do katastru nemovitostí, korespondovalo s platnými katastrálními předpisy. V žádném případě nelze tomuto úřadu přičítat to, že by Ing. K , resp. jeho vlastnické právo, svým rozhodnutím či jiným aktem poškodil. Na základě kvalifikované žádosti pozemkového úřadu zanesl katastrální úřad do katastrálních operátů geometrický plán a v souladu s úkoly, které plní na úseku státní správy katastru nemovitostí, doplnil pozemek vedený do té doby ve zjednodušené evidenci do platné katastrální mapy.

Je třeba opět připomenout, že bez ohledu na výše uvedené byly stěžovatelovy PK pozemky p.č. , p.č. a p.č. fakticky znehodnoceny výstavbou vodní nádrže a nic na tom nemůže změnit fakt, že v katastru nemovitostí tento stav nebyl téměř 25 let zaznamenán. Předmětné pozemky nebyly tedy znehodnoceny zápisem geometrického plánu, protože ten jen zobrazil skutečný stav v terénu a zápisem plánu byl toliko aktualizován soubor popisných a geodetických informací v souladu se stavem v terénu.

C

Postup bývalého Okresního úřadu Břeclav, referátu okresního pozemkového úřadu

Ve věci postupu dřívějšího Okresního úřadu Břeclav, referátu okresního pozemkového úřadu, dnešního Ministerstva zemědělství - Pozemkový úřad Břeclav, bylo z dokladů předložených jak stěžovatelem, tak i ředitelem dotčeného úřadu, Ing. J H , dne 20. února 2004, zjištěno následující.

Ve vztahu k činnosti tohoto správního úřadu podotýkám, že se má pozornost upínala na problematiku jednoduchých pozemkových úprav v lokalitách, jež se dotýkaly některých pozemků ve vlastnictví stěžovatele a dále pak na vyjasnění některých dalších skutečností, které Ing. K ve svém podání zmínil.

Návrhy Ing. K na provedení jednoduchých pozemkových úprav v daných lokalitách, jakož i průběh řízení o jednoduchých pozemkových úpravách, do jejichž obvodu některé jeho pozemky zahrnuty byly a některé nezahrnuty nebyly, se odehrávaly za účinnosti dvou předpisů – zákona č. 284/1991 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech, který byl účinný do dne 31. prosince 2002 a zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, který nabyl účinnosti ke dni 1. ledna 2003.

V těch případech, kdy návrhům Ing. K na provedení jednoduché pozemkové úpravy nebylo vyhověno, což podotýkám mohu na základě stěžovatelem předložených dokladů s určitostí říci o jednoduché pozemkové úpravě zahájené v roce 2000, platilo jak podle předchozího, tak i současně platného zákona o pozemkových úpravách, následující pravidlo. Realizace jednoduché pozemkové úpravy v dané lokalitě byla a je podmíněna její účelností a vhodností, přičemž

limitujícím faktorem je při rozhodování pozemkového úřadu vždy zejména hledisko ekonomické, tzn. dostatek finančních prostředků, které jsou mu pro tento účel přidělovány. Pozemkový úřad nemůže zadávat veřejné zakázky týkající se zpracování návrhu jednoduchých pozemkových úprav ve větším rozsahu než na jaký má přiděleny finanční prostředky. Žádal-li stěžovatel navíc o provedení jednoduché pozemkové úpravy v lokalitě, kde o ni jinak nebyl velký zájem, byly logicky prováděny přednostně pozemkové úpravy v lokalitách, kde byl počet zájemců-vlastníků větší. V této souvislosti připomínám, že bez ohledu na dostatek či nedostatek finančních prostředků pro daný účel je příslušný pozemkový úřad povinen provést pozemkovou úpravu vždy, pokud se pro to vysloví vlastníci pozemků nadpoloviční výměry zemědělské půdy v daném katastrálním území.

Pokud se týče zkušenosti Ing. K z října roku 2000, kdy z obvodu navržené pozemkové úpravy byly vyloučeny jeho pozemky dotčené stavbou vodní nádrže, pak musím uvést, že v souladu s ustanovením § 3 odst. 2 tehdy platného zákona o pozemkových úpravách č. 284/1991 Sb. platilo, že z pozemkových úprav byly vyloučeny mimo jiné pozemky zastavěné. Podle současně platného ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách, je možné, aby byly do obvodu pozemkové úpravy zahrnuty i pozemky určené pro těžbu vyhrazených nerostů na základě stanoveného dobývacího prostoru, pozemky určené pro obranu státu, pozemky zastavěné stavbou ve vlastnictví státu, pozemky vodních toků a pozemky chráněné podle zvláštních předpisů. Tyto pozemky lze řešit v pozemkových úpravách jen se souhlasem jejich vlastníka a příslušného správního úřadu. Předpokladem pro takový postup ovšem je, že v řešeném území je dostatek půdy ve vlastnictví ČR.

K dané skutečnosti se ředitel Pozemkového úřadu v Břeclavi ve svém přípisu ze dne 19. února 2004, doručeného Kanceláři veřejného ochránce práv 20. února 2004, vyjádřil tak, že poukázal na to, že na průběhu řízení o pozemkových úpravách se vztahuje jako procesní předpis zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), který jako jednu ze svých zásad stanoví zásadu rovnosti účastníků řízení. V katastrálním území V B je nedostatek půdy ve státním vlastnictví. V řešených lokalitách se nacházela půda ve vlastnictví státu v celkovém rozsahu 2,5 ha, přičemž požadavky na případnou směnu byly v rozsahu 13,6 ha. Jak ředitel dotčeného úřadu uvedl, není pozemkovému úřadu znám mechanismus, jak dodržet při takovém nepoměru princip rovnosti účastníků řízení, tedy proč např. požadavkům Ing. K vyhovět na úkor požadavků jiných vlastníků. Z toho důvodu zaujal pozemkový úřad názor, že obvod pozemkové úpravy nebude rozšířen. Stanovení obvodu pozemkové úpravy bylo za účinnosti předchozího zákona i toho současně platného plně v kompetenci pozemkového úřadu, přičemž zákon stanoví, za jakých podmínek lze obvod pozemkových úprav rozšířit. Ke konkrétní účasti Ing. K v řízení o návrhu pozemkové úpravy, rozšíření jejíhož obvodu bylo na jeho návrh zamítnuto, mi ředitel dotčeného úřadu sdělil, že Ing. K jakožto účastník správního řízení nevyužil možnosti uplatnit proti rozhodnutí řádné ani mimořádné opravné prostředky. Tím dal najevo, že se s názorem a zdůvodněním dotčeného úřadu ztotožnil.

Ředitel dotčeného úřadu dále podotkl, že vzhledem k tomu, že je Ing. K v případě řízení o jednoduché pozemkové úpravě, která se v k.ú. V B týká tratě Od Čejkovska, Žabáky, Studánky, Široké, členem sboru zástupců, má možnost být s pozemkovým úřadem v kontaktu, spolupracovat s ním, a tím pádem být o všech krocích daného řízení náležitě informován, resp. má bezprostřední možnost jednotlivé postupy s tímto úřadem konzultovat. Jak mi ředitel Pozemkového úřadu v

Břeclavi sdělil, doposud Ing. K jakožto člen sboru zástupců žádný návrh nepodal, nýbrž že prozatím jednal pouze za svou osobu.

Ředitel pozemkového úřadu se také výslovně ohradil proti tomu, že by jeho úřad zápisem geometrického plánu č. 1391-047/96 ze dne 26. února 1996 do katastru nemovitostí poškodil stěžovatelovo vlastnické právo. Stanovisko Ing. K , že došlo ke znehodnocení předmětných pozemků je relativní, neboť k žádnému faktickému znehodnocení pozemků při tomto zápisu nedošlo a byl jen aktualizován soubor popisných a geodetických informací katastru nemovitostí, aby stav v mapě odpovídal stavu v terénu.

Pozemková úprava zahájená ve druhé polovině roku 2002, která svým rozsahem zahrnovala i stěžovatelův jediný zemědělsky využívaný pozemek se starým broskvoňovým sadem byla dokončena a její výsledky byly zapsány do katastru nemovitostí. Pozemek byl vytyčen a Ing. K nevyužil možnosti uplatnit proti rozhodnutí pozemkového úřadu řádné ani mimořádné opravné prostředky.

Hodnocení postupu bývalého Pozemkového úřadu v Břeclavi

Shrnu-li hodnocení postupu dotčeného úřadu, Ministerstva zemědělství - Pozemkový úřad v Břeclavi, v řízení o jednoduchých pozemkových úpravách v lokalitách, kde se nacházely také pozemky stěžovatele, pak musím konstatovat, že korespondoval s platnou právní úpravou. K požadavkům Ing. K na začlenění dotčených pozemků do oblasti navrhované pozemkové úpravy, či na rozšíření obvodu navrhované pozemkové úpravy mohu pouze dodat, že nepředstavovaly nárok, s nímž příslušný právní předpis spojuje pro příslušný správní úřad povinnost konat, resp. přijmout, relevantní rozhodnutí. Pro dotčený pozemkový úřad nevyplývala ze zákona povinnost požadavkům Ing. K vyhovět. Důvody, kterého úřad k takovému postoji vedly, jsou odvislé od nepříznivé ekonomické situace, s níž se pozemkové úřady ČR obecně při realizaci jednoduchých pozemkových úprav potýkají.

D

Postup Městského úřadu Břeclav, odbor životního prostředí

Ve věci postupu posledního dotčeného úřadu státní správy, Městského úřadu Břeclav, odboru životního prostředí, v řízení o kolaudaci stavby vodní nádrže Velký Bílovec a otázce legálnosti stavby vodní nádrže V B jsem na základě stěžovatelem předložených dokladů, jakož i listin zaslaných vedoucím odboru životního prostředí při Městském úřadu Břeclav, Ing. V i V dne 20. února 2004, dospěl k následujícím zjištěním.

K otázce legitimacy realizace stavby vodní nádrže, tak jak započala v 80. letech minulého století, je třeba uvést tolik. Stavba „Z P i 3. stavba“, jejíž součástí je vodní nádrž V B , byla povolena rozhodnutím tehdejšího Okresního národního výboru v Břeclavi, odbor vodního a lesního hospodářství a zemědělství, ze dne 6. března 1978. Investorem stavby byla Oblastní meliorační správa, dnes označená jako Zemědělská vodohospodářská správa, oblast povodí Moravy. Úprava majetkově-právních poměrů k pozemkům, na nichž měla být stavba vodní nádrže vybudována, byla v citovaném rozhodnutí ošetřena v bodu II. Majetkově-právní poměry. V daném bodu se mimo jiné praví, že získání nemovitostí a práv v rozsahu uvedeném v seznamu je nezbytně třeba k požadovaným účelům.

Nedojde-li k dobrovolnému uzavření dohody (kupních a jiných smluv) mezi investorem a vlastníky nemovitostí, požádá investor o jejich nabytí formou vyvlastnění ve smyslu platných předpisů. V příloze F 13, arch. č. 7229 pak byly uvedeny všechny pozemky, které byly stavbou nádrže dotčeny. Nahlédnutím do tohoto seznamu jsem měl možnost zjistit, že předmětné PK pozemky označené jako p.č. , a v tomto seznamu figurovaly. Ve věci započetí stavby předmětné vodní nádrže bylo dále vydáno rozhodnutí Okresního národního výboru v Břeclavi o vynětí ze zemědělského půdního fondu ze dne 20. října 1980.

V návaznosti na výše uvedené doklady, které legitimitu stavby vodní nádrže prokazují, je třeba dodat, že všechny tyto události se odehrávaly v období, ve kterém bylo vlastnické právo obecně potlačováno. Rovněž vlastnické právo matky stěžovatele bylo v inkriminovanou dobu potlačeno způsobem, že byť byla stále v evidenci nemovitostí vedena jako vlastnice předmětných pozemků, bylo její právo faktického užívání pozemků omezeno tím, že se jednalo o tzv. pozemky v užívání socialistické organizace JZD V B . Pro bývalá jednotná zemědělská družstva plynula podle zákona č. 122/1975 Sb., o zemědělském družstevnictví, a zákona č. 123/1975 Sb., o užívání půdy a jiného zemědělského majetku k pozemkům, které jim byly svěřeny do užívání, významná oprávnění. Ta představovala např. možnost provádět na takových pozemcích úpravy potřebné k zajištění nebo zvýšení zemědělské výroby, měnit jejich podstatu a čerpat z ní, či zřizovat na nich stavby potřebné pro činnost zemědělské organizace, ba dokonce i obytné domy v rámci podnikové výstavby.

Právě s ohledem na tyto skutečnosti je bezpředmětné jakkoliv blíže rozebírat problém rozhodnutí vystavět na pozemcích, jež jsou mimo jiné i ve vlastnictví stěžovatele, stavbu vodní nádrže, či to, že ve vztahu k předmětným pozemkům nedostal investor stavby svému závazku tyto nemovitosti vykoupit, popř. vyvlastnit, ani fakt, že se řízení o udělení stavebního povolení událo bez přítomnosti vlastníků dotčených pozemků, a to právě s poukazem na charakteristiku doby, v níž se vše odehrávalo.

Pokud se týče řízení o kolaudaci stavby „Z i P , 3. stavba“, pak Zemědělská vodohospodářská správa podala návrh jeho zahájení u Okresního úřadu Břeclav, referátu životního prostředí, dne 23. září 2002. Odbor životního prostředí nařídil k předloženému návrhu ústní jednání a místní šetření na den 17. prosince 2002. Na tomto jednání byly vzneseny ze strany některých účastníků řízení, mimo jiné i Ing. K , námitky a připomínky. Jejich splnění bylo podmínkou k souhlasu s kolaudací stavby. Kolaudační řízení bylo na základě vznesených námitek účastníků řízení přerušeno rozhodnutím ze dne 30. prosince 2002. Žadatel, tj. Zemědělská vodohospodářská správa, byl zároveň tímto rozhodnutím vyzván k doplnění konkrétních dokladů. Pro doplnění žádosti byl stanoven termín do 29. ledna 2003. V rozhodnutí se dále konstatuje, že nebudou-li požadované doklady v daném termínu doloženy, zůstane řízení i nadále přerušeno. Ve stanovené lhůtě nebyl žadatelem doložen žádný z požadovaných dokladů. Stejně tak k přerušení řízení nebyly vzneseny žádné připomínky, či požadavky ostatních účastníků řízení.

Dle vyjádření ředitele Městského úřadu Břeclav, odboru životního prostředí, Ing. V , se Ing. K obrátil na vodoprávní úřad ve věci kolaudace stavby vodní nádrže dopisy ze dne 25. února 2003 a 1. dubna 2003. Požádal o sdělení aktuálních informací týkajících se stavu kolaudačního řízení, o vyjádření k připomínkám vzneseným při ústním jednání a dále o sdělení jakýchkoliv skutečností souvisejících s kolaudačním řízením. Na tyto žádosti reagoval

vodoprávní úřad dopisem ze dne 18. dubna 2003. Vodoprávní úřad dále telefonicky upozornil Zemědělskou vodohospodářskou správu na uplynutí lhůty stanovené v rozhodnutí přerušení řízení ze dne 30. prosince 2002 a nedoložení dokladů.

Ve svém dopisu ze dne 11. června 2003 doručenému vodoprávnímu úřadu vyjádřila Zemědělská vodohospodářská správa stanovisko k připomínce Ing. K. i. Dotkla se zejména rozhodnutí o vynětí ze zemědělského půdního fondu ze dne 20. října 1980. Zdůraznila, že rozhodnutí nebylo koncipováno na vlastnické vztahy. Jelikož byly dotčené parcely označeny způsobem, který odpovídal tehdejšímu způsobu evidování užívacích práv v evidenci nemovitostí, není možné provést žádné srovnání, resp. identifikaci, které původní pozemky byly skutečně ze zemědělského půdního fondu rozhodnutím vyňaty. Ve výkupového elaborátu, který byl přílohou projektu předloženého k vodoprávnímu řízení o povolení stavby vodní nádrže, jsou uvedeny všechny tři původní pozemky paní M. K. dnes ve vlastnictví Ing. K. a to s výměrou celkovou, uvažovanou k záboru a původními kulturami. Skutečný stav je určen geometrickým plánem, z něhož byly provedeny výpisy inkriminovaných parcel. Na podkladě zobrazení v geometrickém plánu bylo provedeno vzájemné porovnání nových parcel s původními vlastnickými vztahy PK parcel. Z porovnání vyplývá, že původní PK parcely p.č. a byly zabrány celé a výměry souhlasí s výpisem z listu vlastnictví. Oproti původnímu elaborátu došlo u výměr ke změně, kdy elaborát uvažoval u parcel p.č. jen s částečným výkupem. Podle geometrického plánu č. 1391-047/96 ze dne 26. února 1996 jsou tyto pozemky určeny k výkupu celé. To označil vedoucí Zemědělské vodohospodářské správy, oblast povodí Moravy, pracoviště Břeclav, z pohledu postavení vlastníka za výhodné, neboť s vlastnictvím nepatrných zbytků těchto parcel by měl vlastník pouze starosti. Ve všech případech se jedná o pozemky, které se nenacházejí pod hladinou stálého zatopení, ale v oblasti retenčního prostoru, resp. ochranného pásma nádrže. K otázce znehodnocení pozemků stavbou vodní nádrže se vedoucí pracoviště, Ing. D., vyjádřil tak, že s ní lze souhlasit. Uvedl, že Zemědělská vodohospodářská správa se již dříve pokoušela tento stav u všech dotčených pozemků napravit, ale bez úspěchu.

Zemědělská vodohospodářská správa jakožto organizační složka státu zajišťuje v souladu se svou zřizovací listinou výkon správy vodních toků určených ústředním vodohospodářským orgánem. Zajišťuje provoz, údržbu a opravy reprodukce a revitalizace hmotných investičních majetků s vodními toky spjatých. Jak se tato organizace sama vyjádřila v rámci korespondence mezi ní a Ministerstvem zemědělství - Pozemkovým úřadem Břeclav, je otázka zpochybňování legálnosti stavby vodní nádrže irelevantní, neboť závlahová nádrž V B. byla vybudována v 80. letech minulého století na základě platného stavebního povolení v souladu s tehdy platnými právními předpisy. Pro stavbu tohoto druhu vybudovanou pro potřeby zemědělské výroby nebylo předepsáno majetkověprávní vypořádání. Po změně politických poměrů začátkem devadesátých let vyvstal problém provést již u hotové stavby v minulosti opomíjené majetkověprávní vypořádání. Zemědělská vodohospodářská správa žádné jednání s vlastníky pozemků nesvolávala, každý se o svůj majetek měl přihlásit sám. Kdo se přihlásil, bylo mu nabídnuto vykoupení pozemku nebo nájem. Směna nepřicházela v úvahu, neboť Zemědělská vodohospodářská správa žádnou zemědělskou půdu pro takové účely nevladnila. Jak se vedoucí pracoviště vyjádřil, je dle platné vyhlášky o oceňování pozemků cena za druh pozemku ostatní plocha-vodní plocha tak nízká, že téměř všichni vlastníci tuto alternativu odmítli. Všem vlastníkům, kteří se přihlásili o svůj majetek, platí tedy Zemědělská vodohospodářská správa nájem. Paní K. se nepřihlásila,

přihlásil se až její syn, Ing. K. S ním prozatím způsob vyrovnání dohodnut nebyl. Zemědělská vodohospodářská správa nemůže jakožto organizační složka státu vykoupit pozemky za cenu určenou znaleckým posudkem. Přesto, že podnikla odpovídající aktivitu a zažádala o udělení výjimky pro to, aby se při stanovování ceny vykupovaných pozemků mohlo vycházet z druhu pozemku, který u dotčených pozemků existoval v době před zahájením výstavby vodní nádrže, Ministerstvo financí na takovou snahu nereagovalo.

K dalšímu průběhu řízení o kolaudaci stavby vodní nádrže se vedoucí odboru životního prostředí, Ing. V. ..., vyjádřil tak, že ačkoliv Zemědělská vodohospodářská správa splnila jeden z požadavků Ing. K. ... a doložila stanovisko k jeho připomínce, do dnešního dne nedoložila souhlas Ing. K. ... ani dalších účastníků řízení s kolaudací stavby. Z výše uvedeného si odbor životního prostředí dovodil, že mezi investorem a Ing. K. ... a dalšími účastníky nedošlo do dnešního dne k dohodě o vykoupení pozemků nebo uzavření nájemní smlouvy apod. Tímto se celá záležitost staví do roviny občanskoprávní, kdy jde o spor dvou osob, do něhož vodoprávnímu úřadu nepřísluší zasahovat.

Jelikož tedy nebyly předloženy doklady požadované v rozhodnutí o přerušení řízení, nečinil vodoprávní úřad další kroky v přerušeném řízení a řízení zůstalo i nadále přerušeno. Dále bude, dle vyjádření vedoucího odboru životního prostředí, postupovat vodoprávní úřad tak, že v souladu se správním řádem kolaudačního řízení zastaví, protože nebyly doloženy potřebné doklady a z dosavadního průběhu je zřejmé, že Zemědělská vodohospodářská správa potřebné doklady pravděpodobně nedoloží.

Hodnocení postupu Městského úřadu Břeclav, odboru životního prostředí

K postupu speciálního stavebního úřadu - vodoprávního úřadu, tj. Městského úřadu Břeclav, odboru životního prostředí, uvádím, že v jeho postupu pocítuji potřebu blíže se zaměřit na skutečnost, kterou stěžovatel uvedl ve svém podání doručeném veřejnému ochránci práv, když uvedl, že v rozhodnutí o zahájení řízení o kolaudaci vodní nádrže, které bylo oznamováno formou veřejné vyhlášky, nebylo uvedeno jeho jméno, přestože byl a je účastníkem tohoto řízení. Ve smyslu § 78 odst. 1 písm. d) zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), je totiž účastníkem kolaudačního řízení mimo jiné i vlastník pozemku, na kterém je kolaudovaná stavba umístěna, pokud jeho vlastnické právo může být kolaudačním rozhodnutím přímo dotčeno. Dále považuji za vhodné informovat se o dalším průběhu kolaudačního řízení vzhledem na časový odstup tří měsíců, které uplynuly od mé poslední korespondence s dotčeným úřadem. Zde hodlám zjistit, zda bylo, dle předběžného tvrzení vedoucího odboru životního prostředí, řízení o kolaudaci skutečně postupem dle § 30 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), zastaveno.

E

Závěrečné hodnocení a návrhy veřejného ochránce práv

Veřejný ochránce práv působí ve smyslu ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, k ochraně osob před jednáním úřadů a dalších institucí uvedených v tomto zákoně, pokud je v rozporu s právem, neodpovídá principům demokratického právního státu a dobré

správy, jakož i před jejich nečinností, a tím přispívá k ochraně základních práv a svobod. Působnost veřejného ochránce práv nelze s ohledem na výše uvedené vztahovat na řešení problémů, které jsou čistě soukromoprávního charakteru.

Posouzením všech okolností daného případu jsem se rozhodl v rámci zahájeného šetření zaměřit blíže na postup Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj se sídlem v Brně, katastrálního pracoviště Břeclav (dříve označeného jako Katastrální úřad v Břeclavi), a Městského úřadu Břeclav, odboru životního prostředí.

Ve vztahu k postupu

- **katastrálního pracoviště Břeclav** považuji za nutné vyjasnit problém s odesláním vyrozumění adresovaného Ing. K. [redacted] někdy v roce 2001 o tom, že byla část původního pozemku pozemkového katastru p.č. [redacted] doplněna postupem dle § 84 odst. 2 vyhlášky č. 190/1996 Sb. do katastru nemovitostí a o tom, že vznikly nové pozemky p.č. [redacted] a p.č. [redacted] u nichž se nově zaznamenal také údaj o druhu pozemku. Jak vyplývá z dokladů doložených Ing. K. [redacted] nebylo mu toto oznámení odeslanou obyčejnou poštou doručeno;
- **odboru životního prostředí při Městském úřadu Břeclav** považuji za nutné zjistit podrobnosti stran stěžovatelova tvrzení, že jakožto účastník kolaudačního řízení ve smyslu § 78 odst. 1 písm. d) zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), nebyl uveden v seznamu účastníků řízení zveřejněného formou veřejné vyhlášky. Dále se zaměřím na další průběh řízení o kolaudaci stavby vodní nádrže, které, dle informací mně poskytnutých koncem února 2004, mělo být ze strany příslušného vodoprávního úřadu postupem dle § 30 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), zastaveno.

Pokud se týče postupu třetího z dotčených správních úřadů, Ministerstva zemědělství - Pozemkového úřadu Břeclav, pak konstatuji, že jsem neshledal žádná pochybení, či jiné skutečnosti, které by mě vedly k zahájení šetření i vůči němu.

Tuto zprávu obdrží stěžovatel, Ing. F. [redacted] K. [redacted]; prostřednictvím ředitele Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj se sídlem v Brně, Ing. J. [redacted] S. [redacted] ředitel katastrálního pracoviště Břeclav, Ing. P. [redacted] M. [redacted]; vedoucí odboru životního prostředí Městského úřadu Břeclav, Ing. V. [redacted] V. [redacted] a Pozemkového úřadu Břeclav, Ing. J. [redacted] H. [redacted]. Po řediteli katastrálního pracoviště Břeclav a vedoucím odboru životního prostředí přitom požaduji ve smyslu § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv podání vysvětlení ke skutečnostem, které jsou blíže popsány v průvodních dopisech. Jejich vyjádření očekávám do 30 dnů ode dne doručení zprávy.

Zprávu zasílám také vedoucímu Zemědělské vodohospodářské správy, oblast povodí Moravy, pracoviště Břeclav, aby se obecně vyjádřil k možnostem majetkověprávní úpravy vztahů k pozemkům dotčeným stavbou vodní nádrže (resp. pozemkům nacházejícím se pod vodní hladinou, popř. v retenčním pásmu), jakož i k tomu, jakým způsobem by se mohl správce vodního díla zasadit o to, aby bylo možné požadavkům vlastníků pozemků dotčených stavbou, včetně Ing. F. [redacted] K. [redacted], vyhovět.

JUDr. Otakar M o t e j l
veřejný ochránce práv